

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P2984

[Total No. of Pages : 4

[5801]-601

T.Y.B. Com.

BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.No.1 and Q.No.6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 (Three) questions from the remaining questions nos. 2, 3, 4 and 5.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any five)

[5]

- a) The person writing the cheque is called_____

(Drawer, Drawee, Payee)

- b) To make a contract it takes at least_____ or more people are needed.

(One, two, three)

- c) Every year since 1982, _____ has been celebrated as consumer day.

(15 March, 16 March, 18 March)

- d) The Act of _____ was enacted to protect Indian geographical producers in India.

(2000, 1999, 1998)

- e) Negotiable instruments must be in_____Format.

(Written, Oral, Promise)

- f) _____ is the theft of personal or confidential information from any person, organization or any system of organization.

(Cybercrime, Virus, e-mail spoofing)

P.T.O.

B) Match the following [5]

A Group	B Group
i) Negotiable instrument Act	a) 1967
ii) Information technology Act	b) 2019
iii) The consumer protection Act	c) 1957
iv) Copy right Act	d) 2000
v) World intellectual property organisation	e) 1881

Q2) What is mean by promissory note? Explain the essentials of promissory note.[15]

Q3) What is E-commerce? Explain the significance and nature of E-commerce.[15]

Q4) Explain the three-tier consumer's Disputes Redressal Commissions [15]

Q5) What is patent? Explain the rights and obligation of patentee. [15]

Q6) Write short notes (any three) [15]

- a) Essentials of bill of Exchange.
- b) Electronic signature.
- c) Salient features of consumer protection Act 2019.
- d) Characteristics of trademarks.
- e) Rights of design-holder.

Total No. of Questions : 6]

P2984

[5801]-601

T.Y.B. Com.

BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच)

[5]

- i) धनादेश लिहिणाऱ्या व्यक्तीला ..... असे म्हणतात.
(आदेशक, आदेशार्थी, प्राप्तकर्ता)
- ii) करार करण्यासाठी किमान ..... अथवा अधिक व्यक्तींची गरज असते.
(एक, दोन, तीन)
- iii) सन 1982 पासून दरवर्षी ..... हा दिवस 'जागतिक ग्राहक दिन' म्हणून साजरा केला जातो.
(15 मार्च, 16 मार्च, 18 मार्च)
- iv) भारतात, भारतीय भौगोलिक उत्पादकांना संरक्षण देण्यासाठी ..... कायदा अस्तित्वात आला.
(2000, 1999, 1998)
- v) चलनक्षम दस्तऐवज हा ..... स्वरूपात असणे आवश्यक आहे.
(लिखित, तोंडी, वचन)
- vi) ..... म्हणजे कोणत्याही व्यक्ती, संस्था किंवा संस्थेच्या कोणत्याही प्रणालीतून वैयक्तिक किंवा गोपनीय माहितीची चोरी होय.
(सायबर क्राइम, व्हायरस, ई-मेल स्पुफिंग)

ब) योग्य जोडया जुळवा.

[5]

अ गट	ब गट
i) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा	अ) 1967
ii) माहिती तंत्रज्ञान कायदा	ब) 2019
iii) ग्राहक संरक्षण कायदा	क) 1957
iv) लेखाधिकार कायदा	ड) 2000
v) जागतिक बौद्धिक संपदा संघटन	इ) 1881

प्र.2) वचनचिठ्ठी म्हणजे काय? वचनचिठ्ठीचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा.

[15]

प्र.3) ई-कॉमर्स म्हणजे काय? ई-कॉमर्सचे महत्त्व आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

[15]

प्र.4) त्रिस्तरीय ग्राहक तक्रार निवारण यंत्रणा स्पष्ट करा.

[15]

प्र.5) पेटंट म्हणजे काय? पेटंटचे अधिकार व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

[15]

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- हुंडीचे आवश्यक घटक
- इलेक्ट्रॉनिक सही
- ग्राहक संरक्षण कायदा 2019 ची वैशिष्ट्ये
- व्यापारी चिन्ह/ट्रेडमार्क ची वैशिष्ट्ये
- आराखडा (संकल्प चित्र) धारकाचे अधिकार

